

"EDINOST"
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torkih, četrtkih in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — **Obojno izdanje stane:**
za jeden mesec f. — 90, avex Austria f. 1,40
za tri meseca . . . 2,60 . . . 1,40
za pol leta . . . 5, . . . 2,80
za vse leto . . . 10, . . . 5,60
Na naročbe brez priložene naročnine se ne jemijo ozir.

Pomembne številke so dobivajo v prodajničnih tobak v Trstu po 2 n. v. Gorici po 3 n. v. Sobotno večerno izdanje v Trstu 3 n., v Gorici 4 n.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

"V edinosti je moč!"

Blagostanje, bogastvo, vrednost.

Pri zadnjem zbranju členov "Občega, delavskega, izobraževalnega, prava varujočega in podpornega društva" je pričel g. F. Podgornik razlagati narodno gospodarstvo, in sicer je pojašnjeval pojme blagostanja in bogastva, potem pa vrednosti.

Kolikor smo si zapomnili, navedemo nekoliko misli iz pojašnjevanja.

Narodno gospodarstvo imenuje tudi političko gospodarstvo. Razlagalec je povedal vrroke za to. Narodno gospodarstvo se je tokom zadnjih sto let razvilo tudi kot znanje; v problemu stoletju je imeniten kot strokovnjak Adam Smith, v tem stoletju pa posebno Amerikanec Cassel poleg drugih učenih mōt. Sedaj velja narodno gospodarstvo kot pravo, natančno znanstvo; nekateri obveznični zakoni tega znanja so ravno takó gotovi, kakor je gotovo, da 4 in 4 je 8. Zato moremo in moramo imeti zaupanje v to znanje; to pa je tudi za delavske stanove jako važno.

Pri vsakem splošnem pojmu ali gospodarskem vprašanju moramo gledati na dve točki, na produkcijo ali proizvodstvo in na razdelitev ali razdeljenje proizvodatva.

Različne potrebe silijo človeštvo k proizvodstvu. Tam, kjer isto človeštvo narodno razviti potrebam brez prevelikega napora zadodčuje z gospodarskimi sredstvi, je blagostanje doma. Blagostanje mora biti na vsaki stopinji človeštva. Kjer pa je človeštvo urejeno takó, da se pri jednih kopijajo gospodarska sredstva brez posebnega dela, pri drugih pa niti največi napor dela ne zadodčuje potrebam dotedne stopinje ljudij, tam je pri jednih bogastvo, pri drugih uboštvo, in pri takem stanju razvijajo se ne more govoriti o blagostanju. Človeštvo ni še doseglo občega blagostanja; vendar so bili in posredno še jedni sloji to, kar pravimo, bogati, drugi pa ubogi.

Narava ali priroda sama na sebi ni taka, da bi človeštvo ne moglo proizvajati iz nje toliko, kolikor potrebuje na vsaki stopinji razvoja, ampak le človeštvo se ni znašlo in moglo urediti takó, da bi razdeljevalo prav delo in plode tega dela. Neprimerno razdeljevanje proizvodov je bilo in je še krivo, da je bogastvo na jedni strani, na drugi pa uboštvo. Zgodovina pa kaže na tak razvoj, da se tudi ubogi sloji pospenjajo do boljšega gospodarskega položenja, in tudi današnje delavsko vprašanje ne meri v bistvu na nič drugega, kakor po primernih potih dosezati primerni razdeljenje vsega gospodarskega proizvodatva.

Vse proizvodstvo se izraža v vrednostih. Kaj je gospodarska vrednost? To vprašanje je tako težko, pristavljal je razlagalec, da, kdor

PODLISTEK.

8

Hajduk Mirko.

Črtica iz bosanske prošlosti.

Spisal Anton Zajec.

Dolgo sem še stal in nemo gledal za njimi, dokler jih ni zakrilo gosto grmovijo mojemu pogledu. Solznični očmi in ljuto žalostjo v srcu odšel sem iskat očeta, da mu pomagam pri toli žalostnem delu: pri pripravljanju večerje za kruto krvoloko. Našel sem ga v sobi pri moji ženi, koja se je — da ni Turčin na potu — glasnim jokom odpravljala v Bogušice k nekemu sorodniku. Ko sva odpravila ženo iz hiše, podala sva se brzo na delo in za pol ure plapolal je že ogenj na ognjišču in na obe straneh ognja vrtila sva na dolsih ražnjih vsaki po jedno jagnje."

"Senca se je že započela spuščati po tibih dolinah, ko sva dokončala. Jagnjeti sti

ume pomen tega pojma pravilno in prav, razume že tudi vso narodno ekonomijo. Zato bodo tudi on govoril pozneje o vrednosti; od začetka pa se omeji na nekoliko pojasnil. Omenil je, da za človeka ima gospodarsko vrednost le to, kar pridobiva z nekako težavo. Naj mu je kaj še toliko potrebno, če se mu ni treba truditi za kako reč, nima zanj nikake vrednosti. Za zrak, za studenčico in slično vodo na prostem, za solnčno gorkoto človek vsaj navadno ne daje in ne plačuje nič, in vendar so mu zrak, voda in solnčna gorkota potrebne redi. Ko bi bil pojedinec sam na svetu ali na kakem otoku, trudil bi se le za tiste reči, katerih ne more drugače dobiti, in ki so mu res potrebne. Med raznimi rečmi bi izbiral za svoje potrebe najprej tiste, katere dobiva z najmanjšim trudom. Čim več truda bi porabil za kako potrebno reč, toliko več vrednost bi jo pripisoval. Takó nastaja in rase vrednost gospodarskih predmetov za posamežnega človeka po stopnjah uporabljenega dela ali truda za te predmete. Kaka reč mu postaja vredna tudi zaradi tega, ker je redka v prirodi; tudi v tem težava. In takó, vidimo, da je težava dobivanja tisti varok, ki daje gospodarskim predmetom več ali manjšo vrednost.

Če živita dva človeka skupaj, recimo, tudi na kakem otoku, je zavino vse od tega, ali sta si pravična. Če sta pravična, razdelita tudi plode dela pravično; gledala bosta, da si bosta menjevala gospodarske reči po pravičnem razmerju storjenega dela ali prenaganj težav, in takó dobé gospodarski predmeti med njima tisto vrednost, katera jedina je pravična in prava gospodarska vrednost. Če pa nista pravična, in jeden močnejši, nego drugi, bodo močnejši sili šibkojšega, da mu zamenja kaj več z več težavo pridobljenega za kak predmet ali za kako delo, za kar je potreba manj truda. Predmet, ki ga tu oddá šibkojši, je več vreden, nego je dal ranj močnejši, in predmet, ki ga oddá močnejši šibkojemu, je sam posebi manj vreden, nego mora dati ranj šibkojši. Tako dobivajo gospodarski predmeti že med dvema človekom nepriskladno vrednost jedino zaradi tega, da je jeden močnejši od drugega, ker prvi ne stoji ali neče stati na stališču pravičnosti.

Kar kaže zgled o dveh človekih, to zaznamo v vsej zgodovini do današnjega dne. Kakó je to nastalo, o tem razlagalec ni hotel ob tej priliki govoriti, ker je hotel pokazati samo to, da gospodarska vrednost še dandas nima samo varoka v težavah proizvajanja, ampak tudi v razdeljenju, torej v socijalnih razmerah. Predmet dobiva svojo vrednost ne veleš težav, ki jih imamo pri proizvajaju, ampak tudi veleš težav, katero nam dela našosed, ker je močnejši, ali, kakor je danda-

bili pečeni in hleb je tudi že bil pripravljen ravnog sem hotel še v klet, da prinesem vrč slivovice, ko iznenada stopi v hišo neki Srbin in naču pozdravi prijazno: „Pomozi Bog, dobrí ljudi!“

„Bog ti pomogo in dobro došo, gazda! (gospodar), odzdravi moj oče, ter mu ponudi stol kraj ognjišča.“

„Kaj ne domačine, jutri je slava (hišni god) pri tebi? Ker drugače ne bi bil pripravljen toliko tega božjega daru,“ reče neznanec, sede ter pokaže na hleb in pečeni jagnjeti.“

„Oče je zmarjal z glavo žalostno, pričemš razkladati o jadni turški sili, kar je ptuje poslušal velikim zanimanjem. Jaz pa sem odšel v klet, prinesel čutaro slivovice, malo kruha in mesa ter vse to postavil pred očeta, da po načrem starem običaju počasti došlega gosta. Ogledal sem se še jedonkrat in videvši, da je vse v redu, šel sem na prag in započel motriti brhkega mladeča.“

nes, ker je imovitiši in raspolaga nad sedim gospodarskimi sredstvi. Že pri bogastvu je omenil razlagalec, da bogastvo raspolaga nad prirodo in nad ljudmi; takó nastaja tudi vrednost iz dveh sestavin ali elementov, iz dela človeškega in iz raspolaganja nad istim delom, t. j. nad delavskimi stanovi.

Vrednost je po takem veljava, katero vsele nekake ocene dobivajo gospodarski predmeti. Na to veljava pritiskajo socijalne razmere, in delavsko vprašanje meri na to, da bi socijalno položenje primerni ocenjevalo to, kar imenujemo delo, in da bi toroje delavski sloji kar možno ugodno in pravično prodajali svoj gospodarski predmet t. j. delo. Kolikor manj bodo socijalne razmere pritiskale na veljavo dela, toliko več vrednost bude imelo isto delo; vsele tega pa dobé vse gospodarski predmeti primerni oceno in ceno in v tem se približajo tisti vrednosti, katero dobivajo predmeti vsele težav proizvajanja.

Bogastvo se najprimernejše ocenjuje v vrednostih, in za vrednosti ostane pa vse veče najprimernejše in najpravičnejše merilo iz žalihnih kovin kovani denar, na prvem mestu ato.

Razlagalec je podajal zgled ali ilustracije, da bi laže razumeli poslušalci navedeno pojme. V bodoče hoče razlagati pojme denarja, kapitala in kredita. X.

Političke vesti.

Državni zbor. (Poslanska zbornica). Poslanska zbornica je v včerajšnji svoji seji vsprijela zakon o lokalnih železnicah, kakor tudi zakonske načrte o olajšavah na pristojbinah za posojila mestnih občin v Črnomorje in Bielitzu ter za kupone delnih nadolžnic dejel, okrajev in občin. Na to so nadaljevali razpravo o kazenskem zakonu. Poslane Pački in tovarši so stavili nastopni nujni predlog: Vlada naj naloži generalnemu prokuratorju, da učoli pritožbo ničnosti proti razsodbi višjega sodišča v Pragi v prilog nedotakljivosti govorov, izustenih po poslanicah. Na ta predlog je izjavil minister za pravosodje, da je deloma že storil tako; minister smatra nedotakljivimi ne le govor, ki so bili izosteni v takih zastopih, ki učilajo imuniteto. Minister se sklicuje na novi načrt kazenskega zakona, v katerem je dobro preskrbljeno za varstvo imunitete. Nujnost Pačkovega predloga je zbornica odločila po teh pojasnilih.

Izjava ministrov, da so tudi odlomki izgovorov nedotakljivi, je veliko važnosti zlasti za male liste, koji ne morejo prinašati celih govorov že z vsekodnevnosti prostora, ki jim je na raspolago. Ako bi obveljalo načelo, da se le celi in doslovno priobdeni govori

„Bi je kakih trideset let star; lice mu je bilo osorno in bledo, kakor da je izsekano iz marmorja. Pod nosom vili so se mu dolge brke in izpod temno-rudečega fesa sijali sti mu sivi, orlovi očesi. Njegovo krepko in visoko postavo pokrivala je fina narodna obleka in iz-sa silenega pasa gledala mu je s srebrom okovana kubura (samokres) pokraj dveh ljutih handžarov. Da ti kraško povem: izgledal je kakor kak bosanski trgovec.“

„Ko je moj oče končal s svojim pripovedovanjem, zabilka sti se mu oni dve orli očesi, zaškripal je zobni in spregovoril zamišljeno: „Oj, tužna Bosna! Kedaj ti prisije zlata sloboda?“ Potem je nekoliko časa zamišljeno zri v žarečo oglje na ognjišču. Na jedenkrat se podigne, da spregovori nekako osornim glasom: „Stari! Jaz sem trgovec Mile Borić iz Višegrada in potujem po blago v Sarajevo. Ker sem pa v teh divjih planinah zgrešil pot in ne morem dalje radi bližajoče se noči in nepoznanja kraja, pro-

Oglas se računa po tarifu v petitu; z naslovom z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vstre. Poslana osmrtnica in javnega zahoda, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošljajo uročništvu: ulica Cesarova št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker notfrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vracajo.

Naročnina, reklamacije in oglase sprejema upravitelj ulica Molina pisec hit. II. nadst. Odprtia reklamacije so proste poštne.

"V edinosti je moč!"

ne smejo zapleniti, potem bi bilo malim listom nemogoče poročati o raspravah v načem parlamentu. Jasno je na prvem pogled, kolika škoda bi bila to ne lo za dotične liste, ampak z vse siromašnije sloje, ki si ne morejo narodovati velikih in dragih listov. Po takem bi bilo velikim masam odvzeto najprimitivnejše pravo vsekega državljanja — biti obvožen o tem, kar dela in kako postopa njega poslanec. Tako izključenje širih slojev bi ne bilo le krividno, ampak tudi škodljivo za naše ustavno življenje, na katero se more razvijati prava zmisel le toda, aki se vse dolajo in dosorovajo politički. V ustavni državi treba vendar, da se širi na vse strani pravo razumevanje na ustavna načela. Zato ponavljamo zadoščenjem navedeno izjavo g. ministra Schönborna in smo overjeni, da se bodo državna pravdušča ravna strogo v smislu to izjave.

Vollna preosnova. Veliko veselje je bilo zavladalo med koaliranci, ko je vlada pred kratkim izročila usodo volilne preosnove dotičnemu odseku. Veselo so veklikovali: sedaj je še le vlada nastopila pravo parlamentarno pot! dan ni storila drugega, nego da so je povrnila tja, kjer je stala ob prvem začetku, pripoznavši s tem, da je bilo pravno vse njo jednoletno delo in da so bila pravna vse pogajanja se zaupniki koaliranih strank. Radovali so se in hosana peli vladi, da je usodo volilne preosnove preložila in zaprto sive zaupniki moč v javno sobano volilnega odseka. Sedaj pojde, rekli so. Ali veselje je bilo kratko, kakor tudi navdušenje za prava parlamentarna pot: kmalu so se povrnili zopot k stari ljubezni, pardon, k fiksnim idejam, da javnost ni dobra na tako delo, ampak le skriven kotiček, kamor ne more prodreti oko radovednih ljudi: in izvolili so si svoj tajni pododsek in naši ljubi poslanci in vse drugi nepododsekovci bodo prej ko slejovili slepo miš. V večni spomin bodi povedano tu, da glavno glasilo koalicije „N. Fr. Presse“ pripoznava danes, da se je odsek za volilne preosnove dokaj strešnil, ker se mu ni posredilo, da bi se bili sjetnili na kateri koli predlog, da, niti za katero koli načelo! In to po jednem letu in ob vprašanju, katero stoji bilo na prvem mestu na programu koalicije! Ne gre, pa ne gre, ker treba za dognanje takih vprašanj med vladajočo vedino več jednotnosti v interesih in ciljih, kakor jo vidimo v koaliciji. Ne siliti torej skupaj ljudij, ki so ločeni po gorostašni razliki v menenjih!

Panamino v Italiji. Sleparska pri rimski banki še vedno razburjajo političko valovje v Italiji. Mnogi so zahtevali, da se tudi bivši minister Giolitti denar v preiskavo ter so nagnali sosebno, da ima isti mnogo važnih dokumentov v rokah, ki je bil prejel kot minister, a nima pravice obdržati jih kot sa-

sim te, bodi tako dober ter vsprijuni me nečoj pod svoj krov, na konak (prenočišče)."

„Oče mu je se vč dovolil to z veseljem. Jaz pa, ne boli len, pohitim do staje, vsemem sveženj slame, nesem ga v sobo in na pravim ležišču za višegradskega popotnika ter ga pozovem, naj leže in odpodje utrujene ude.“

„Ustal je molč, snel opanke z nog, dejal kuburo in handžara pod zglavljo, legal na ležišče, naslonil glavo na desnico in nemo arli po mračni sobi.“

„Kmalu za tem satisali smo krik prihajočih pandurjev. Ostavivši ptujoči v sobi, pobitiva skosi vrata, pred besne turške rabojoške, koji so — ljuti, da se vrčajo prazni — na vse moč prekinjali Boga, rajo in Hajduke. Isbuljenih odi in z golo sabljo v roki, zakričal je bimbaba nad nama: „Kavrina! Mrcine kristijanske! Večerjo sem! Ali znajta: ako ni vse po moji volji izvršeno, razlupam vama one krščene tikve na ramenih!“ (Dalje prih.)

sebnik. O tej stvari je interpeliral posl. Colajanni, ki je pa umaknil svojo interpelacijo, ker je Giolitti oblijabil, da sam priobči dolične dokumente. Zbornica je naposled izvolila posebno komisijo, katera naj pregleda te spise. Ta komisija je tudi res pregledovala vso noč dolično spise Giolittijeve. Do tega trenotka, ko pišemo to vrstico, nam pa ni znano, da li je že in kakšno sporocila o uspehu svojih preiskavanj.

Včerajšnja seja posanske zbornice je bila tako viharna. Imbriani je vprašal, kaj misli vlada ukremiti proti sodnemu oblastni potem, ko preiskovalna komisija proglaša svojo sodbo. Minister za pravosodje je odgovoril, da je vlada že storila svojo dolžnost, ter da je postopala proti doličnim sponim uradnikom. Imbriani seveda ni bil zadovoljen s tem odgovorom in mendo drugi tudi ne, kajti unela se je viharna debata. Zlasti je Imbriani naglašal, da hoče vlada nadaljevati po enem sistemu, ki ne kasnuje krivev, pač pa zapira poštenjake, ali, kakor bi rekli po našem: male tatove obešajo, veliki pa so smejejo v pest. Res, mnogo guilega mora biti doli v Italiji, ker se tako boje z rešnico na dan!

V raspravi o adresi je reklo minister-predsednik Crisp, da namigava na Imbrianijeva na Istro niso umostna. Torej samo umostna niso: govor Crisp, jih zavrača toraj le iz varokov oportunitizma! Mi pa trdimo, da so Imbrianijeva rogoviljenja naravnost zločinska, ker se hočejo s istimi drsnim rušiti mednarodni zakoni in običaji.

Vojna med Kitajem in Japonsko. Iz Tien-Tsina poročajo dne 12. t. m. v London: Ječi vči japonske vojske izkral se je pri Kinku in vči to mesto, ne da bi se bili upirali Kitajci. Japonski general Antong zadel je pri Kinshahu na Kitajske čete, katero so se morale umakniti po hudem boju. Kitajci so se bojevali zelo hrabro, vendar pa so jih nadvladali Japonci. Tudi to smago Japoncev pripisovati je disciplini njih vojakov.

Različne vesti.

Potovanje Nj. Vel. cesarice. Minoli četrtek že dosegla je naša cesarica na francoskem parniku „General Chanzy“ iz Marsilia v Algier. Vožnja bila je tako brza, da je bilo morje zelo razburjeno. Cesarica so je odpeljala, čim je došla na kopno, takoj v svoj hotek. Brakone ostane Nj. Veličanstvo dva meseca v Algieru, potem pa odpoteje na francosko obrežje (Riviero), kamor jo pride cesar obiskat.

Nadvojvoda Oton na popotovanju. Z Dunaja poročajo včerajnjega dne: Nadvojvoda Oton poda se iz zdravstvenih obrazov na daloje, prakomorsko popotovanje. Jutri včeraj odpelje se nadvojvoda v Trst, kjer se ukrepa in nadaljuje pot v Kairo. (Nadvojvoda Oton, rojen leta 1865., je sin nadvojvode Karola Ljudevit, brata Nj. Vel. cesarja. Ur.)

Škofom v Šebeniku je imenovan opat Zanoni iz Trogira.

Za družbo sv. Cirila in Metoda podaril je g. Jakob Forčič v gostilni Vodopivec 1 krono.

Za podružnico sv. Cirila in Metoda na Gredi, odnosno za pokroviteljino Barkovljansko župnije, se je nabralo v soboto dne 8. t. m. v spoštovani družini g. Zega v Kasljeh, in sicer: v veseli družbi pri „okrogli pesmi“ 3 krone 60 stotink; g. Čeni Sofija z Repnika in Avberja vsaka po 20 stot.; Maka Ujk. ap 10 stot., „sinica“ 20 stot., pri družbi ene cvetke 12 stot., kot globo onih, ki se najprej zasmiejo, 80 stot., kot globo, ker se ni poprod govorilo, nego pilo, 120 stot.; M. Ujknap 2 stot. in „Barkovjan“, veselč se v tej družbi, še posebej 100 stotink. — Skupaj toraj 7 kron in 44 stotink. — Nabral je g. Just V. v društveni krčmi v Rojanu 1 krona 14 stot.

Porotna sodišča v Istri. Med najnovjimi vestmi v danačnjem zjutranjem izdanju omenjeni izjava oficijognega lista „Presse“ se glasi: „Mnogi listi so posneli po poreški „L'Istri“, da je minister za pravosodje odredil, da smejo v bodoče le take osebe opravljati posel porotnika pri porotnih razpravah v Istri, ki pozna poleg italijanskega tudi slovenski jezik. Glasom dočilih nam avtentičnih obvestil, ne odgovarja ta prijava v tej sestavi stanju stvari. Stvar je marveč taka-le:

Tako v deželnih zborih v Gorici in v Poreču, kolikor v posanske zbornici držav-

nega zbornika predloženih je bilo mnogo interpelacij in pritožeb, ker se pri sestavljanju porotnih listin ne ozira na osebo slovenskega jezika, temur je bila posledica, da je bilo pri razpravah proti takim osebam, ki so večše le jednemu v deželi navadnemu slovenskemu jeziku, porotno sodišče sestavljeno izključno ali po velikem delu le iz takih oseb, ki niso bile večše temu jeziku. Iz tega vzroka je ministerstvo za pravosodje sporočilo predsedniku viječja dež. sodišča v Trstu, da bi bilo želeno, da se v bodoče pri sestavljanju porotnih listin v zmislu zakona z dne 23. maja 1873, drž. zak. 121 in posebno § 9 tega zakona pozovejo k poslu porotnika, da je mogode, tako osebe, ki so poleg druge sposobnosti večše večim v deželi navadnemu jeziku, posebno pa italijanskemu in slovenskemu. V kolikor pa ne bi mogli s takimi osebsimi pokriti potrebščino na porotnikih in je treba pozvati take osebe na posel porotnika, ki so večše samo jednemu v deželi navadnemu jeziku, naj se po ukazu ministerstva za pravosodje ne izključujejo načelno in popolnoma od posla porotnika taki, ki pozna samo slovenski jezik“.

Jour fixe bodo v Slovanski čitalnici prihodnjo soboto zvečer. Na ta sestanek so uljudno vabljeni vsi članitvi člani. Upoljni gostje dobro došli!

Grozno! Kveto Tomaz Bertok iz Koperskega okraja ima neko pravdo s svojim očetom. Te dni odpeljalo je dež. sodišče v Trstu tožbeno spise sodišču v Koper. Spisi so, kakor se umejo samo ob sebi, v slovenskem jeziku, ker sti točeči se stranki slovenski. To jednostavno dejstvo razvnejo je dopisnik „liberalnega“ „Il Piccolo della Sera“, ki se postavlja po robu takemu „podcenjanju“, hlačno dostavljajoč, da kmet ne mora vsprejeti sodnijskih odlokov v slovenskem jeziku, ker hoče imeti „vacata de Capistrata“ (!), ki naj razpravlja italijansko. Če le ni kmetička koji lažen „vacata de Capistrata“ načuval, da najde „zaslužka“ pri pravdi!

Občno delavsko, izobraževalno, pravovrnjajoče in podporno društvo v Trstu. Vsi slednje sklepa slav. odbora delavskega in podpornega društva v Trstu, prepuste so društveni prostori omenjenemu izobraževalnemu društvu vsako soboto, da zamore prirediti naznanjena predavanja. —

Kakor je bilo objavljeno že v zadnji „Edinosti“, prično redna predavanja še prihodno soboto dne 15. t. m. ob 7 $\frac{1}{4}$ do 9 $\frac{1}{2}$ zvečer.

Slovanski delavci iz Trsta in okolice, vabljeni ste torej, da se mnogočtevno udeležite teh poučnih vedenj, v katerih se hočejo razpravljati vprašanja o vaših delavskih zadevah. Danes, ko vse nepreduje, tudi delavec ne sme zaostajati in ako hoče, da se njega sedanje tužno stanje obrne na bolje, mora se pripravljati z poukom, mora spoznati svoje stališče in razmere, v katerih živi. Vabljeni ste torej vsi delavci, udje in neudje omenjenega društva, pa tudi drugi delavski prijatelji. — Tudi obretniki so nam dobrodošli. — Predmet predavanja: 1. O pojmu denarja, kapitala in kredita. 2. O delavski organizaciji (dalje). ODBOR.

Javna dražba slije in orehov. Jutri (14.) ob 10. uri dop. bodo v II. nadstropju skladista št. 2 tukajšnje južno železniške postaje javna dražba dveh vagonov slije (česelj) (20.928 kg) in 52 bal orehov (2155 kg.) Blago se odda najboljšemu ponudniku proti gotovnemu plačilu in takojšnji odstranitvi.

Vojški beguni all kaj? Mestni magistrat pozivlja te-že može, rojene leta 1858., ki pa se doslej še niso stavili k novadenu, da se v najkratkejšem času prijavijo pri mestnem magistratu v novačanje, ker se jih drugače proglaši za begune: Bianchini Carlo, Conte Anton, Cechi Nicolaus, Doglar Andrej, Flora Rikard, Livich Ernest, Liebmann-Levi Mojzes, Mosca Julius, Massini Rikard, Ovale Jožip, Wessel Karol in Zuca Henrik. — Bog zna, aka kateri teh Levijev in Mojzesov je doli v solnčni Italiji.

Nezgode. Včeraj zjutraj padel je v „Economovem“ milinu 48letni težak Valentín Valentiniuzzi, stanujec v ulici Sta. Lucia hšt. 2, raz visoko kopico z moko napoljenih vred. Nezgoden je sicer navidezno le neznamo poškodovan, toda zdravnik je konstatoval, da si je ponesrečen o padu pretresel možgane. Odnosili so ga v bolnišnico. — 4letni Karol Korhne, stanujec v ulici Castaldi hšt. 6, igral se je včeraj na oknu stanovanja svojih staršev, zgubil ravnovesje in padel s 1. nadstropja na dvorišče. Pozvali so zdrav-

nika v zdravniške postaje, ki je konstatoval, da se je dete pobilo sicer le neznamo, toda da si je o padu pretreslo možgane. — 55letni kmet Ivan Lavrenčič, stanujec pri Sv. Mariji Magd. Gornji, vozil je včeraj blizu pokopališča voz gnoja. Po nesreči padel je pod voz in jedno zadnjih koles - tri mu je desno nogo. Mimoidodi ljudje pobrali so ponesrečenega in pozvali zdravnika, ki je ukazal odpeljati ga v bolnišnico.

Policijsko. Včeraj so zaprli 30letnega pekovskega pomočnika Karla G. iz Trsta, pristojnega v Planino, ker je obdolžen, da je osleparil razne ljudi. — 20letnega mornarja Viljelma Buranello iz Trsta, pristojnega v Rovinj, zaprli so, ker ga isče Rovinjski magistrat zaradi tatvine. Buranello bil je že izgnan iz Trsta. — Neznan tat vkradel je iz hleva mlekarja Marchesiniha v Škednu št. 138 dne kokoši, vredni 1 gl. 50 nč. Pečenka za Božič! — Včeraj zjutraj dosegla sta z Dunajskim brzovlakom v Trst 17letni Friderik Forchtne in 19letni Avgust Amon, oba z Dunaja, hoteč popotovati v Afriko. V svoji prtljagi imela sta obilo orožja, šotor in vse, kar je potrebno preiskovalcem tujih, oddaljenih krajev. Polic. agent gosp. Schubert je zaplenil vse prtljago, mlada „preiskevalca“ pa je odvedel v zapor, kjer morata počakati na odgovor Dunajske police.

Lotarske številke, izčrpane dne 12. t. m. Praga 40, 11, 42, 53, 36, Ljubljana 54, 67, 45, 26, 47.

Najnovejše vesti.

Dunaj 13. (Posanske zbornice.) V denarni seji sti se izrodili predsedništvo dve interpelacije, važni za Trst. V jedni interpelant Steinwender in tovariski vprašujejo, v katerem stanju jo vprašanje železnice česa Turc in ali misli vlada v bodočem sasedanju predložiti kakov konkreten načrt?

V drugi povprašujejo Reiner in tovariski ali je vlada pri volji restiti vprašanje druge železniške zvezde Trsta z notranjimi deželami, in ako je, katera nasvetovanje še ima prednost?

Dunaj 13. Cesar je vprejel ital. poslanika Avarno, kateri odido dne 14. t. m. v Belograd na svoje mesto.

Dunaj 13. Knez Črnogorski je odpotoval danes na Reko, kjer se je vkral na parnik „Jarošat“, da odpoteje dalje do Kotora.

Budimpešta 13. Nocoj prirede vsečiliščniki in zastopniki raznih društev bakljado. Ovacije pa ni smatrati kot demonstracijo vladu v prilog, ampak kot izraz hvaležnosti do Njeg. Veličanstva, da je blagovolil potrditi cerkveno-političke predlage.

Sassari (glavno mesto otoka Sardinija v Italiji) 13. Orožniški brigadier Baravella in

orožnik Pisano zahtela sta na obhojevanju troje zlorobljenih oseb, pripravljenih na strejanje. Mesto da bi se zločinci pokorili orožnikom, ustrelili so na ista, usmrtili Baravella in ranili Pisano. Oblasti nasledujejo telovaje. (A dvomimo, da jih res zasledi. Ur.)

Trgovinske brzojavke.
Budimpešta. Pšenica za spomlad 6.75-6.76 Korusa za jesen 1893 7.08 do 7.09 Oves za spomlad 5.98-5.99 Rž nova 6.25-6.26 Korusa stare 5.50 do 5.70.

Pšenica nova od 78 kil. f. 6.65-6.70, od 79 kil. f. 6.70-6.75, od 80 kil. f. 6.75-6.80 od 81 kil. f. 6.80-6.85, od 82 kil. for 6.90-6.95.

Lejmen 6.20-6.10; proslo 6.00-C.60.

Pšenica: Srednje ponudbe. Popravljajo omogočeno kupci rezervirani. Kupčija neznamna. Cene nimejne. Oves mladič. V drugih vrstah žita malo prometa. Vremo: lepo.

Praga. Nerafinirani sladkor za decembra f. 11.65 januar f. 11.72. Mač bolje.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred, odpiskljatev precej f. 28.50-28.50 Novembr. 28.50-28.75 Concassé za november-mare 29.25-29.25. Četvrti za november 20.—. V glavah (sodih) za koniec novembra 30—

Havre. Kava Santos good average za decembra 90.50, za april 84.75 bolje.

Hamburg. Santos good average za decembra 64.50, maj 67.50.

Dunajska borba 13. decembra 1894

	danes	včeraj
Dravni dolg v papirju	99.95	100--
v srebru	100—	100.05
Avstrijska renta v zlatu	124.15	124.80
v kronah	98—	97.90
Kreditne akcije	394.20	398.50
London 10 Let.	124.35	124.45
Napoleoni	9.87%	9.99
100 mark	60.90	60.92
100 italij. lire	46.50	46.60

Tinct. chinæ nervotica comp.
Prof. dra. Lebere živce okrepljujući
ELIXIR.
Jedino pravi s varstveno znamko kril v sredu. Pripravljen po predpisu v lekarji Max Fanta v Pragu. Ta priprava je že več let znana kakor izvrsto živce okrepljujoče sredstvo. Stekljenica po glid. 1. 2 in 3.50. Dalje priporočajo se še ledenačne kapljice sv. Jakoba kot večkrat izkušeno domače sredstvo. Stekljenica 60 nč. in 1 glid. 20 nč. Dobiva se v lekarnah. Glavna zalogal: Lekarna Seavallo v Trstu; dalje: Lekarna Zanetti v Trstu; staro c. kr. vojaška lekarna na Dunaju, Stefausplatz, kakor tudi v drugih lekarnah.

Zalogal piva

pivovarne bratov
Reininghaus v Steinfeldu — Gradec

in
zalogal kisla voda Mattoni's Giesshübler
pri
A. DEJAKU, junior,
v Trstu, via degli Artisti št. 8.
zastopnik za Primorsko, Dalmacijo in Levant

FRIDERIK SIEMENS

Dunaj.

Tovarna c. k. priv. aparator za razsvetljavo in kurjavo.

IX/2. Alserstrasse 20.

Najnovejša plinova svetilka za zunanj razsvetljavo:

Regenerativni plinov solnčni gorilec

75 odstotkov cenej, kakor električne bočne svetilke, a daje njima jednak svetlobno.